

[Landbrugsministeren]

betænkninger og i besvarelse af spørgsmål fra folketingets landbrugs- og fiskeriudvalg. På grundlag af de mange sagkyndige analyser, der er gennemført om indekslån og beslægtede konstruktioner, må det umiddelbart være opfattelsen, at de modeller, som ligger til grund for forslaget til folketingsbeslutning, ikke er en hensigtsmæssig løsning på landbrugets finansieringsproblemer.

Forslaget er efter min opfattelse kompliceret. Det indfører basis- og landbrugslån, der er lån med delvis indeksring. Det bringer nye obligationstyper på kapitalmarkedet. Obligationer af den foreslåede type vil blive mødt med usikkerhed, og det kan påvirke kursen. Landmanden må med andre ord betale en risikopræmie, og der er endvidere risiko for, at der opstår nye tynde serier med de resultater, som deraf kommer. Også dette kan give den låntagende landmand problemer.

Forslaget er baseret på, at landmænd skal kunne optage 30-årige eller til dels stående lån inden for 75 pct. af handelsværdien. Så kan man spørge: er det denne form for hjælp, landbruget har brug for? De seneste års erfaringer med den nuværende lånegrænse på 70 pct. taler ikke for en forhøjelse af realkreditlånegrænsen.

Det er vel også et spørgsmål, om landbruget virkelig har brug for en mulighed for yderligere gældsætning. Burde man ikke snarere stræbe efter en reduktion af landbrugets gæld, efter en forøgelse af egenkapitalen? Det er i den sammenhæng interessant at se, at et flertal i folketinget har været enig i, at landmænd med en gældsprocent på 60-65 under normale omstændigheder er i en sådan situation, at der er grundlag for at yde hjælp efter gældssaneringsloven. Er det så hensigtsmæssigt, at landbruget finansierer op til 75 pct. af aktiverne med lange lån? Er der ikke snarere behov for at bringe overensstemmelse mellem landbrugsaktivernes levetid og finansiering? Er det rimeligt i dag, at man udstrækker 75 pct. af lånemassen til 30-årige lån, når man ved, at inventar i bygninger nedslides på 10 år? Maskiner og andet forældes hurtigere. Så skal man låne en kapital på 30 år. Er det hensigtsmæssigt?

Hvilke landmænd - det er mit næste spørgsmål - kan så hjælpes? For landmanden, der skal investere, er forslaget efter min opfattelse unødvendigt. Disse landmænd har

i dag mulighed for at optage indekslån, og de vil ved at finansiere investeringerne med en blanding af indekslån og traditionelle lån kunne nå en lånsammensætning, der faktisk ganske svarer til de foreslåede kombinationslån.

Erfaringerne siger noget om behovet for indekslån. Der er optaget i alt omkring en halv snes indekslån til finansiering af investeringer i landbruget, siden det blev indført - var det ikke i 1982? Jeg tror, det nominelle beløb er ca. 15 mill. kr.

Vil man hjælpe landmændene i økonomiske vanskeligheder ved en refinansiering? Det er det næste spørgsmål, vi kan stille. Det må for det første fastslås, at de landmænd, der er i økonomiske vanskeligheder, fordi de ikke kan bære en positiv realrente af deres gæld, efter min opfattelse ikke kan hjælpes ved den foreslåede finansieringsreform. For de hårdest belastede landmænd er tiden løbet fra ombytning af lån. De har behov for en sanering, de skal have nedbragt gælden. Det er derfor, regeringen har foreslået gældssaneringsloven forlænget, og det er blevet vedtaget, hvad jeg siger tak for.

Der siges i Danske Husmandsforeningers rapport, som skal danne grundlag for finansieringsreformen, at en finansiering med de nye kombinationslån vil medføre en rentelettelse fra 20 til 10 pct. Denne vurdering må bero på en misforståelse, eller også er det regnet ud på et tidspunkt, der ikke er relevant i dag, for som følge af kurstigninger, der er indtrådt i det seneste år i hvert fald, er det blevet dyrt at omprioritere lån fra højrenteperioden. Dette indebærer, at den umiddelbare rentelettelse med forslaget som udgangspunkt ikke er 10 procentpoints, men højst ca. 5-7. Her kan man se: penge har penges pris.

Det må i øvrigt antages, at en stor del af de landbrugere, der kunne tænke sig at refinansiere deres lån, hvis forslaget vedtages, allerede får tilskud efter rentesaneringsloven.

Det kan også nævnes, at en omprioritering med de nye lånetyper kræver de efterstående panthaveres samtykke i hvert enkelt tilfælde, og det er ikke givet, at dette samtykke vil blive givet, medmindre der virkelig er tilstrækkelig friværdi, således at man kan tage den indeksringstilskrivning, der vil finde sted.

Ser man på, om loven er rentabel for landmændene, afhænger svaret selvfølgelig af